

Fővárosi Migrációs Kerekasztal

EIA/2012/3.7.4

Hírlevél 2.

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
<i>Tisztelt olvasó!</i>	3
<i>Intézkedési javaslatok a fővárosban migrációval foglalkozó közigazgatási szereplők számára</i>	4
<i>Migráns Szolidaritás Csoport</i>	13
<i>A bevándorlók esete a nyelvtanulással</i>	15

Tisztelt olvasó!

Budapest Főváros Önkormányzata 2011 előtt nem foglalkozott strukturált keretek közt a Budapestre irányuló migráció kérdésével. Többek közt azért nem, mert hazánkban a szakigazgatási feladatok ezen a területen az állami szinten jelentkeznek.

Azt azonban láttuk, hogy a hatásköri határokon nem állnak meg a problémák. Nem a migrációval összefüggő problémákra gondolok elsősorban, hanem a nagyvárosi társadalmunk fenntarthatóságával összefüggő problémákról, melyek a Budapest méretű, sokszínű európai városokra egyaránt jellemzőek, s amelyek kezeléséhez jellemzően több szakterület és több társadalmi szegmens képviselőjének párhuzamos kezdeményezése és integratív együttműködése kell, hogy megvalósuljon. Ilyenek az idősödő népesség és az ebből következő, a gazdaság működésével és a nyugdíjrendszer fenntartásával összefüggő feladatok, a pályakezdeket, a fiatalokat sújtó munkanélküliség vagy a nagyvárosokra speciálisan jellemző, társadalmi kirekesztéssel összefüggő jelenségek.

Mellettünk volt ebben a helyzetben a fővárosi civil szervezetek, egyetemek, kutató szervezetek és a szakterület állami szereplői bátorító, kezdeményezésre sarkalló támogatása, melynek hatására egy közösségvezérelt, a helyi társadalmi szereplők aktív közreműködésére irányuló feltáró és tervező városfejlesztő tevékenységeket a fókuszba állító projektötletetadtunk be Fővárosi Migrációs Kerekasztal címen az Európai Integrációs Alaphoz, aminek megvalósítására lehetőséget is kaptunk.

Legfontosabb eredményünk a projekt keretében a kultúra, a köznevelés és a szociálpolitika szakterületén a migráció ügyében érintett társadalmi szereplőkkel közösen létrehozott szakpolitikai ajánlásrendszer. Ezek az ajánlások a városban élő bevándorlók valós szükségleteire építve lehetővé teszik, hogy a javaslatok beépüljenek a fővárosi stratégiai elképzelésekbe, a városfejlesztési stratégiába, a települési esélyegyenlőségi programba, a szociálpolitikai szolgáltatások tervezésének koncepciójába, de emellett célzott fejlesztő tevékenységek megvalósítására is alapot teremtenek.

Az üdítően széles, társadalmilag és kulturálisan egymástól határozottan elkülönülő célcsoportokkal történő együttgondolkodásunknak prioritást élvező alap gondolata: bármilyen is az előttünk álló társadalmi kihívás, ne kísérletezzünk a megoldással, amíg nem ismerjük az ügy érintettjeinek igényeit, szükségleteit, véleményét, tapasztalatait azaz, röviden: semmit róluk, nélkülük!

Ezúton köszönjük meg a projektben résztvevő partnereinknek az elkötelezett, támogató légkört, az önkormányzat irányába mutatott bizalmat, amit a jövőbeli együttműködéseink során igyekszünk viszonzni!

A projekttel kapcsolatos információkért keresse:

Molnár Attila, projektmenedzsert (molnara@budapest.hu) vagy

Mészáros Attila, szakmai vezetőt (mesata@gmail.com).

Vagy tekintse meg a projekt weboldalát: <http://migrantwhoiswho.hu>

Migrációs Almanach 2013

4

Intézkedési javaslatok a fővárosban migrációval foglalkozó közigazgatási szereplők számára

Szakpolitikai ajánlások a migrációs folyamatok kezeléséhez Budapesten

A Fővárosi Migrációs Kerekasztal projekt egyik kiemelt célja volt, hogy a helyi közösségek elérésével és bevonásával, a közös tervezés egy meghatározott módszertanának alkalmazásával a fővárosi helyi és területi szintű közigazgatási szervezetek döntéshozói számára üzeneteket fogalmazzon meg. Szándékunk szerint az ajánlásokból kiderül, hogy a három kijelölt szakterületen (kultúra, köznevelés és szociálpolitika) milyen irányú stratégia és milyen tartalmú beavatkozások alkalmazásával érdemes migráns

közösségek társadalmi befogadását és integrációját hatásosan elősegíteni.

Az ajánlások megfogalmazásának folyamatába a „Semmit rólunk, nélkülünk!” alapelv gyakorlati alkalmazásával igyekeztük bevonni a lehető legtöbb érintett társadalmi szereplőt. Az ajánlások így egyrészt tartalmazzák a problémák keletkezési helyéhez legközelebb álló érintettek – bevándorló személyek, közösségek, „frontvonal-szolgáltatásokat” biztosító szakemberek, a migráció területén tevékenykedő civil szervezetek képviselői – gondolatait, valamint a szakterület elméleti megalapozásában jártas társadalomkutatók rendszerező tevékenységét.

Szakpolitikai ajánlások a migrációs folyamatok kezeléséhez Budapesten

A szakpolitikai ajánlásban jellemző problémákat írunk le, majd az egyes szakterületekre fókuszálva általános javaslatokat és egész konkrét problémák kezelését lehetővé tevő javaslatokat találhat az olvasó. A kiadvány a terjedelmi korlátok miatt nem tartalmazza a feltárt társadalmi jelenségek teljes körét, azonban igyekeztünk megmutatni a legfontosabb problémákat, és azokat a kulcsmomentumokat, amelyek figyelembe vételével bármelyik fővárosi önkormányzat képes lehet sikeresen foglalkozni a migráció, a városban élő migráns közösségek ügyével.

Bár minden egyes ágazat esetében megfogalmazunk az adott szektorra jellemző hiányokat, ezen a helyen érdemes megemlíteni azokat a gondokat, melyek minden ágazat migráció-szempontrú vizsgálata során felmerültek.

Általános hiányosságok

A szempontunkból legfontosabb, közvetlenül a közigazgatást érintő, mindhárom kategóriában megjelenő hiányosság az önkormányzatok és a kormányzat passzivitása, a motivációhiány, és a civilek számára igénybe vehető támogatási rendszerek korlátozottsága és keresettség. Ez jelenti egyrészt a rendszeres, működésre igénybe vehető támogatások és a kisebb szervezetek számára igénybe vehető, kisebb mértékű, projektvégrehajtást támogató források hiányát. Ide sorolható a kulturális területen megjelenő, de

általánosítható, a lokális intézkedések hiányára rámutató felvetés is.

A közigazgatás passzivitásának oka lehet az általános és a specifikus információk hiánya, a migrációval összefüggő képzettség hiánya. Általános probléma a rendelkezésre álló infrastruktúra hiányából adódó közösségi lehetőségek hiánya, a befogadó közösségi házak, inkubátor intézmények hiánya.

A nyelvi korlátok és a részben e korlátokból fakadó információhiány, vagy másként megközelítve a tájékoztatás elégtelensége, a nyelvi korlátoktól mentes tájékozódás lehetőségének hiánya jellemző problémája a budapesti migráns közösségeknek. Itt specifikus hiányok is megjelennek, így különösképpen a jogi ismeretek hiánya, a jogok és kötelezettségek ismeretének hiánya, a gyakorlatorientált ismeretek hiánya és a konzultációs lehetőségek hiánya, melyek azonban visszavezethetők a nyelvi ismeretek hiányára.

Mindhárom fókuszterületen megjelennek az interkulturalitásból fakadó hiányosságok, az általános kulturális különbségekből következő problémák. Speciális hiányok az interkulturális közvetítő szereplők hiánya, vagy az oktatás területén a tanárok bizalmatlanságának, és a migráns gyermekek iskolai befogadásának problémái, a multikulturális tréningek, képzések hiánya. A kultúra területén az interkulturális falak lebontását a kerekasztal szerint az egyes kultúrák bemutatása, bemutatkozása lehetőségeinek hiánya, a nyilvánosság csatornáinak zártsága is akadályozza.

Jelentős társadalmi problémaként azonosította a kerekasztal az elmagányosodás jelenségét, a szociális kapcsolatok hiányát és társadalmi hálózatok hiányát, mely jelenséget a migráns személyeket körülvevő társadalmi vákuum okoz.

Az önkormányzati feladatok fejlesztésének lehetséges irányai a migráció és kultúra terén

A migrációs kerekasztal ülésein megjelent társadalmi szereplők több, a sikeres integrációt gátló problémát azonosítottak, melyek közül a leginkább jellemző

Ágazat-specifikus problémák:

Szolgáltatási hiányok

A kulturális szakterület jellemző hiányosságai közt jelent meg a vállalkozásfejlesztési programokban való részvétel lehetőségének a hiánya, de jellemzően a területet érintő hiányok az infrastrukturális háttér biztosítására vonatkoznak, jellemzően a civil programok megvalósításához szükséges tereket (játsszóház, színházterem, fesztiválok megtartására alkalmas tér) hiányolja a kerekasztal tagsága. Érdemes hangsúlyozni, hogy ez a kategória a fókusz az interkulturális intézmény hiányára vonatkozó igényeknek.

A társadalmi befogadást segítő intézkedések hiánya – érzékenyítés

A kulturális terület tapasztalatai inkább a hozzáférés felől közelítik meg az

intézményi érzékenységet. A kerekasztal tagjai a migráns közösségek önreprezentációs lehetőségeit hiányolják. Azokat a struktúrákat, amelyekben a migráns közösségek reális, adekvát, pozitív (ön)bemutatásán keresztül lehet hatással a többségi társadalom alapvető attitűdjeire a közvetítő. Elsősorban a média által biztosított térre vonatkoznak a felvetett problémák, ami magába foglalja a média megjelenések mennyiségi és minőségi mutatóit egyaránt, vagyis általában nem megfelelő terjedelemben és nem megfelelő módon foglalkozik a média a migráció kérdésével.

A kulturális szolgáltatások terén felmerült továbbá a közös ünneplés lehetőségének hiánya, a hazai nemzeti ünnepek és az ide érkező migráns közösségek nemzeti ünnepei kapcsán egyaránt, ami kettős iránya miatt mind a fogadó társadalom, mind az ide érkező közösségek formálásában nagy jelentőséggel bír, elsősorban a közösségek közti információáramlás kialakítása vonatkozásában. A kerekasztal tagjai szerint a befogadás, az integráció folyamatában kiválóan használható művészeti eszközök alkalmazásában is hiányok mutathatók ki, ami nem kizárólag a kultúra, de az oktatás területén is megfigyelhető jelenség.

Megoldási javaslatok

I.) A Főváros és a kerületek kulturális tereinek felmérése és összevetése az igényekkel

A város sokszínű kulturális életének felpozíciójához elengedhetetlen a fővárosi és kerületi kultúrházak, közösségi házak kapacitásainak felmérése és összevetése a helyi magyar és migráns közösségek kulturális igényeivel azért, hogy a diaszpóra és a lokális környezet kezdjen el együtt élni, dolgozni, gondolkodni. Ez mindenképpen szolgálja a távolságok – mint a gyűlölet és frusztráció forrásának – csökkentését azzal, hogy a közös alkotások kiszervezése lehetségessé válik ezekre a helyi szintű feszültségpontokra.

II.) Közös kulturális projektek egymásba fonódó rendszerének támogatása

A Főváros kulturális sokszínűségét hangsúlyozhatja és megmutathatja a helyi közösségek, szomszédos közösségek együttes kulturális tevékenységein keresztül, amihez elengedhetetlen a folyamatos, programszintű anyagi támogatás. Ez egyfelől lehetőséget biztosít az anyagilag gyengébb lábakon álló, esetleg kisebb közösségek számára is a bemutatkozásra, valamint lehetővé teszi, hogy a közönség igényének megfelelő színvonalú produkciók nőhessenek ki és csatornázódjanak be a Főváros mainstream kulturális életébe.

III.) Közös ünnepeink - multikulturális eseménynaptárt

A Főváros a migráns közösségekkel együtt állítson össze évente egy multikulturális eseménynaptárt annak érdekében, hogy közös ünnepeiken keresztül ismerhessék meg egymást, egymás kultúráját a Budapesten élő migránsok és nem migránsok.

IV.) Migráns közösségek megjelenése a kerületi és a fővárosi médiában

A Főváros a kerületekkel együtt tegye lehetővé migráns közösségek megjelenését a kerületi és a fővárosi médiában. Itt külön hangsúlyt kell fektetni a gyengébb érdekérvényesítő képességgel rendelkező, általában kisebb lélekszámú közösségek bemutatására, valamint a nők közösségben betöltött szerepének bemutatására is.

V.) Sport

A Főváros bátorítsa a budapesti külföldiek önszerveződésen alapuló sportegyesületeinek megalakulását és működését, ami közös sportprogramokon keresztül csökkentheti a távolságot a migránsok és a fogadó társadalom tagjai között.

VI.) Csatlakozás az ICC kezdeményezéshez

Javasoljuk, hogy Budapest tegyen meg mindent a Interkulturális városok hálózatához történő csatlakozáshoz, ennek első lépése lehet a saját ICC index elkészítése, ami a Migrációs Kerekasztal problématerképével és a jelen szakpolitikai ajánlásokkal együtt kijelöli a Főváros középtávú interkulturális cselekvési tervét.

VII.) NKA források megszerzése

A Főváros bátorítsa és támogassa a magyarországi és különösen a Budapesti székhellyel bejegyzett külföldi kulturális egyesületek pályázatait.

VIII.) Kulturális és közösségi szervezők rendszere

Tekintettel a kultúraszervezés és kulturális menedzsment összetett feladataira, javasoljuk, hogy a Főváros anyagilag támogassa az önszerveződő migráns közösségek tagjainak továbbképzését kulturális és közösségi szervezés terén.

Az önkormányzati feladatok fejlesztésének lehetséges irányai a migránsok köznevelése terén

Ágazat-specifikus problémák:

Szolgáltatási hiányok

Az oktatásban megjelenő probléma a mentori rendszerek, a személyre szabott segítség hiánya, a korrepetációs lehetőségek hiánya, a migráns személyek számára hozzáférhető szakképzés és felnőttképzés hiánya, az állampolgársági vizsgára történő felkészítés hiánya, a gyermekek esetében a non-verbális foglalkozások hiánya. Emellett hiányoznak a fiatal migráns személyek köznevelési rendszerben történő részvételét támogató ösztöndíjak. Speciális, köznevelést érintő probléma a migráció specifikus szakemberképzés hiánya, ami migráns fiatalokra nyitott pedagógusok hiányát idézi elő. Bár a kulturális területen merült fel, de inkább köthető a formális köznevelési rendszerhez az iskolai hitoktatás hiánya. Egyrészt vonatkozik az általános valláselméleti oktatásra a felvetés, azonban a konkrét javaslat az iszlám követőinek iskolai vallásgyakorlására és hitoktatására vonatkozik.

A társadalmi befogadást segítő intézkedések hiánya – érzékenyítés

Az köznevelésben a tanárok és a diákok egyaránt a lehetséges tevékenységek célcsoportját jelentik. A tanárok (és az intézményvezetők) felkészítésének hiányait a kerekasztal tagjai a szakmai önismeret kialakításában és az ismeretlentől való félelem oldása képességének kifejlesztésében látják, míg a diákok esetében az általános érzékenyítés hiánya merült fel problémaként. Az oktatási rendszer különböző szintjeit is érintik a kerekasztal felvetései, hiszen már az óvodai szinten felmerül a nevelők érzékenységének hiánya, ami az általános iskolai és középiskolai oktatásban szintén élő jelenség.

Megoldási javaslatok

I.) Migráns - Oktatási Kerekasztal

A Migrációs Kerekasztal projekt zárása után hozza létre a Főváros a Migráns - Oktatási Kerekasztalt, ami migráns gyerekek oktatásának témakörében lehetővé teszi valamennyi érintett szereplő (KIK, Kormányhivatal Oktatási Főosztály, Oktatási Hivatal, Fővárosi Önkormányzat Köznevelési és Ifjúsági Feladatokat Koordináló Főosztály, Kerületek Oktatási osztályai, OFI, oktatási szakemberek, oktatási-intézményvezetők, migráns érdekképviselő) számára a rendszeres és érdemi szakmai egyeztetést. A Migráns - Oktatási Kerekasztal célja a köznevelés rendszerére történő átállás során a Budapesten élő migráns háttérű tanulók iskolai sikerességének és társadalmi integrációjának biztosítása, és folyamatos követése. A Kerekasztal negyedévente tematikus konzultációk keretében ülésezhet.

II.) Migráns fogadóóra - Döntéshozók érzékenyítése

A Fővárosi és kerületi önkormányzati képviselők látogassanak el migráns gyerekek oktatásával, nevelésével foglalkozó óvodákba/iskolákba, ahol a tanórák meglátogatásán túl lehetőségük lesz migráns családokkal találkozni. Cél, hogy az önkormányzati képviselők lehetőséget kapjanak az adott kerületben élő migránsok mindennapjainak és problémáik megismerésére, egyben részvételi tervezés módszerével témákat szolgáltatni a Migráns - Oktatási Kerekasztal számára.

III.) Óvodapedagógusok, pedagógusok és pedagógus asszisztensek interkulturális kompetenciájának fejlesztése

A kerületi és fővárosi fenntartásban működő óvodák, iskolák intézményvezetőinek és munkatársainak interkulturális kompetenciafejlesztése akkreditált pedagógus-továbbképzés keretében.

Az ajánlás célja: a pedagógusok, az óvodapedagógusok, pedagógus-asszisztensek és intézményvezetők képessé tétele a migráns háttérű gyerekekkel való szakszerű foglalkozásra úgy, hogy az intézmények fenntartói átvállalják az akkreditált pedagógus-továbbképzés szervezési és részvételi díját.

IV.) Migráns gyerekek nyelvi képességeinek felmérése

Mivel a magyar mint idegen nyelv elsajátításának sikere nagymértékben

függ a gyermek anyanyelvi szintjétől, a nyelvi és egyéb kompetenciák felmérése elengedhetetlen a migráns gyerekek megkezdett foglalkozás legkorábbi szakaszában, ezzel biztosítva a migráns gyerekek számára a magyar nyelv elsajátításának sikerességét. A gyerekek szakértői felmérésének megszervezésében és lebonyolításában a tankerületek szakmai és technikai támogatást nyújtanak.

V.) Migráns - mentorálás

Migráció és oktatás területén tapasztalattal rendelkező szervezetek együttműködésében és szakmai vezetésével jöjjön létre a tanár szakos hallgatók önkéntes részvételén alapuló migráns tanulók egyéni/kiscsoportos mentorálását biztosító mechanizmus. A mentorálás célja a migráns gyerekek iskolai sikerességének biztosítása tanórán kívüli egyéni/kiscsoportos foglalkozásokon keresztül. A mentorálás egyben lehetőséget nyújt tanár szakos hallgatók érzékenyítésére, valamint a migráns gyerekekkel való foglalkozás gyakorlatának megismerése a diploma megszerzése előtt.

VI.) Újabb esély – életen át tartó tanulás

Mivel a harmadik országbeli állampolgárok munkaerő-piaci integrációja kulcsfontosságú sikeres és teljes társadalmi beilleszkedésükhöz, valamint hatással van gyermekeik iskolai teljesítményére is, javasolt számukra célzott szakképzési és felnőttképzési programok indítása.

Az önkormányzati feladatok fejlesztésének lehetséges irányai a szociálpolitikai és az egészségügyi ellátórendszerek terén

Ágazat-specifikus problémák:

10

Szolgáltatási hiányok

Viszonylag széles körben kerültek elő a szolgáltatási hiányosságok. A szolgáltatási hiányok egyrészt lehetnek valóban hiányzó szolgáltatások, vagy olyan szolgáltatások, melyeket a fővárosi civil szféra igyekszik biztosítani a társadalom számára, nem megfelelő fenntarthatósággal, valamint ebbe a kategóriába tartoznak azok a létező önkormányzati szolgáltatások, amelyek a migráns célcsoport sajátos igényeihez, szükségleteihez nem illeszkednek és így az igénybevételük az érintettek számára korlátozottan vagy korlátozottan sem hozzáférhető.

Felsorolásszerűen ebbe a körbe tartozik a szociális szolgáltatások közül a hajléktalan ellátás és annak fogadókészsége, a lakhatási lehetőségek biztosítása a nem menekült státuszú harmadik országbeli állampolgárok számára. Az egészségügyben a megfelelő pszichiátriai ellátás (kiemelt figyelemmel a poszt traumatikus stressz szindróma ellátására, ami a célcsoport tekintetében leginkább a menekülteket érintő hiányosság), de itt merült fel a többségi társadalom tagjaival közös sportolási lehetőségek hiánya is.

A társadalmi befogadást segítő intézkedések hiánya – érzékenyítés

A szociális, egészségügyi területen ez a hajléktalan ellátásban dolgozó munkavállalók, az egészségügyi dolgozók, kiemelten az orvosok alapvető tájékozatlanságát, motivátlanságát mutatja.

Megoldási javaslatok

I. A célcsoport integrálásával kapcsolatos koncepció tudatosítása, a stratégia és tevékenységi kör konkretizálása és az ehhez szükséges tudás elmélyítése, naprakészen tartása

A migráns integrációs szakpolitikai intézkedések kivitelezése előtt legyen világos elképzelés annak tárgyáról, irányáról, tartalmáról, ütemezéséről, költségigényéről. Ehhez kapcsolódóan szükséges az érintettekről való minél precízebb és sokrétűbb információ összegyűjtése, az adott helyzet felmérése, a bevándorlók beilleszkedésének elősegítése területén tevékenykedő szervezetek és a migráns önszerveződések intenzív bevonása a politika alkotás kezdeti szakaszától kezdődően. Mindezekre épüljön és valósuljon meg a tényleges és a célcsoport támogatása mellett elkötelezett stratégia és intézkedéssorozat, amelyet rendszeres értékelés és az eredményeket mérő hatásvizsgálat kövessen.

II. A Főváros szerepe a szakpolitika alkotásában

A harmadik országbeli állampolgárok befogadásának, beilleszkedésének és esélyegyenlőségének erősítése érdekében a már meglévő szakpolitikai ajánlások, cselekvési és akciótervek, integrációs stratégiák kiegészítése szükséges, amely magában foglalja a migránsok és menekültek célcsoportját is (például a Budapest Főváros Települési Esélyegyenlőségi Programja, valamint a Budapest Fővárosi Szociális Konceptió). Budapest vállaljon kiemelt szerepet a különböző kormányzati és közigazgatási szintek közötti munkamegosztás összehangolásában, koordinálásában. A migránsokkal kapcsolatba kerülő ügyintézők, közigazgatásban és hatósági területen dolgozók, szociális munkások, pedagógusok, egészségügyi személyzet idegennyelv-tudásának és interkulturális ismereteinek erősítése érdekében legyenek elérhető továbbképzések. Mindemellett növelni kell a bevándorlók jogosultságairól és kötelezettségeiről szóló információ, valamint a magyar nyelvtanuláshoz való hozzáférés szintjét.

III. Szociálpolitika és szociális biztonság

A pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz és szociális gondoskodást nyújtó szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása érdekében a hivatali ügyintézők, szociális munkások vonatkozó jogszabályokkal kapcsolatos szakmai ismeretének bővítése, és folyamatos frissítése szükséges. A kerületenként eltérő, sokszor diszkrecionális jellegű

döntéshozatal elkerülésére az ügyintézés menete legyen átláthatóbb és kiszámíthatóbb.

IV. Egészségügy és egészségbiztosítás

Az egészségbiztosítási jogviszony rendezésével és az egészségügyi ellátórendszer szolgáltatásaival kapcsolatos információk hozzáféréseinek növelése szükséges. Az alap-és szakellátást nyújtó intézmények betegirányítási rendszerének hatékonyabbá tétele a migráns páciensek jobb tájékozódásán túlmenően a magyar betegek komfortérzetét is nagymértékben segítené (több információs pult, valamint a fizikai térben való tájékozódást segítő szimbólumok elhelyezése). A hátrányos helyzetű emberek egészségbiztosításának rászorultság alapú intézésének zökkenőmentessé tétele érdekében a hivatali ügyintézők számára megfelelő protokollt kell nyújtani.

Kulcsüzenetek

Semmit rólunk, nélkülünk! – megdönthetetlen alapelv. Nincs olyan társadalompolitikai terület, ahol ne bizonyította volna a megközelítés a létjogosultságát. Az önkormányzatiság, a helyi igazgatás hagyományos módszereit, a paternalista megközelítést, az önkormányzatoktól való függés rendszerét felváltja

A lakossággal közösen kidolgozott akciótervek, intézkedések, beavatkozások minden esetben tükrözni fogják az érintettek megközelítését, igényeit és szükségleteit, ami a tapasztalatok szerint végrehajtott programok, projektek sikerességét nagyban befolyásolja. Az aktivizált közösségek más helyi ügyekben is megőrizhetik aktivitásukat, e közösségek gyakran válnak motorjaivá a helyi változásoknak.

Az Európai Unió nemzetközi hálózataiban jelentős mennyiségű tudás halmozódott fel a migráns közösségek társadalmi integrációjának elősegítésére. Ezekben a települési hálózatokban az egyes résztvevők bevált gyakorlataira épülő folyamatos tapasztalatcsere és jól strukturált kölcsönös tanulási folyamat zajlik, a településeknek lehetőségük van az európai szakpolitikák befolyásolására, és az aktuálisan elérhető közösségi forrásokról is megfelelő információk állnak rendelkezésre, ahogyan a partnerkereséshez kiváló fórumot biztosítanak ezek a hálózatok.

Ilyen a 35 ország több mint 130 európai nagyvárosát tömörítő EURO CITIES hálózat. Mindezek a lehetőségek jelentős

szakmai és gazdasági előnyt hozhatnak a résztvevő településeknek, így az ebben rejlő potenciál kihasználása alapvető lehet a forráshiányos magyar önkormányzati struktúra minden szintjén.

Fővárosi Migrációs Kerekasztal

A migrációs területen – csakúgy, mint a társadalmi integrációban érintett egyéb célcsoport-fókuszú szakterületeken – ki kell alakítani a megfelelő kommunikációs csatornákat és a társadalmi szereplők adekvát és aktív hálózatát, a hatáson helyi politikák kidolgozása és végrehajtása érdekében. E munkában szem előtt kell tartani a stratégiai partnerségek kialakításának, a civil társadalom és a migráns közösségek bevonásának, a közös gondolkodás integratív erejének fontosságát. Válgjon olyan egyeztető fórummá és konzultációs szinttérré, ahol lehetőség kínálkozik a migráns integráció terén mutatkozó akadályok és problémák lehető legszélesebb körű azonosítására és a megoldások közös keresésére. Mandátuma lejártával gondoskodjon róla, hogy a felhalmozott közös tudás, a létrejött együttműködések minél inkább továbbadhatóak, adaptálhatóak legyenek egy hasonló szakmai közeg működésébe.

Migráns Szolidaritás Csoport

Küldetésünk

A Migráns Szolidaritás Csoport az emberi méltóságért küzd azáltal, hogy támogatást nyújt és szolidaritást vállal a Magyarországon élő bevándorlókkal, menekültekkel, menedékkérőkkel és magyar állampolgárokkal. Hiszünk a határokon átívelő szabad mozgásban, abban, hogy senki sem illegális, és nem határozható meg csupán a papírjai alapján. Minden ember léténél fogva jogosult a helyét megválasztani, megváltoztatni bárhol a világban. Azt szeretnénk, hogy minden rászoruló védelemben részesülhessen. Meggyőződésünk, hogy a bevándorlás pozitív folyamat. Azt akarjuk, hogy minden ember egyenlő lehetőséggel rendelkezzen Magyarországon és Európában egyaránt. Célunk a rasszista

törvények megváltoztatása, hatályon kívül helyezése, a kirekesztő politizálás és a kitoloncolások megszüntetése. Röviden, teljes integrációt, megfelelő szociális szolgáltatásokat akarunk a bevándorlók, a menekültek és menedékkérők részére Magyarországon és Európában.

Nem vagyunk civil szervezet és minden tagunk önkéntes. Nem kapunk anyagi támogatást sem a magyar kormánytól, sem az Európai Uniótól: ez a függetlenség nagy érték, hiszen ez által tudjuk a bevándorlók, a menekültek és menedékkérők érdekeit leginkább szolgálni Magyarországon. Tagjaink szabadidejükben segítik a csoport munkáját.

A menekültek, menedékkérők és bevándorlók érdekében nyitottak vagyunk a más szervezetekkel való együttműködésre.

Fontos hangsúlyozni, hogy a Migráns Szolidaritás nem képviseli az összes migránst, menekültet vagy menedékkérőt. Célunk a találkozók, eseményeken keresztüli közös munka, amelyben a migránsok, menekültek és menedékkérők önmagukért beszélnek. Miután meggyőződésünk, hogy a szólásszabadság alapvető jog, csoportunk elsődleges célja, hogy a migránsok, menekültek és menedékkérők láthatóvá váljanak, és lehetőséget kapjanak arra, hogy nemre, származásra, korra vagy vallási hovatartozásra való tekintet nélkül fejezhessék ki önmagukat.

Tevékenységekünk:

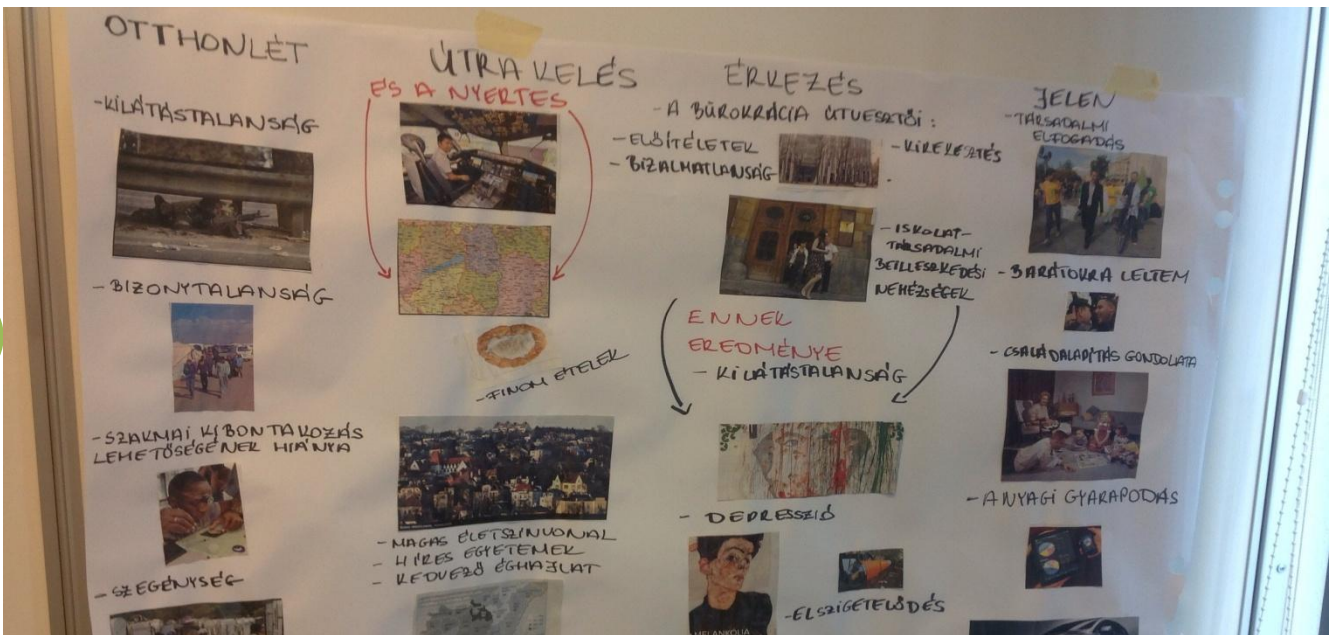
1. Szolidaritás teremtése és önszerveződés ösztönzése a bevándorlók, menekültek és menedékkérők között, nem csupán a Bicskei Befogadó Állomáson tartózkodó menekültek között, hanem egész Magyarországon és Európában.
  - 1.1. Ennek érdekében minden páratlan héten úgynevezett 'input' találkozót tartunk, ahol a menekültekkel, menedékkérőkkel összegyűjtjük és átbeszéljük az aktuális problémáikat.
  - 1.2. Minden páros héten 'output' találkozót tartunk a felvetett problémák megvitatására, lehetséges stratégiák kialakítására.
  - 1.3. Terveink szerint havi egy alkalommal közösségi programokat szervezünk, amelyre a migrációs téma iránt érdeklődőket szeretnénk bevonni,

akik a későbbiekben akár szívesen bekapcsolódnak a munkánkba.

2. A bevándorlók, menekültek és menedékkérők részvételének elősegítése és ösztönzése a magyar társadalomban és a politikában.
3. Összekötni a migránsokat, menekülteket, menedékkérőket más sérülékeny csoportokkal valamint olyan szervezetekkel, akik válaszolni tudnak a követeléseikre, vagy tanácsokkal tudnak szolgálni Magyarországot és Európát illetően.
4. Kapcsolat kialakítása a bevándorlók, menekültek, menedékkérők, a civil szervezetek és az állami érdekeltek között.
  - 4.1. Segítségnyújtás és tájékoztatás a bevándorlók, menekültek és menedékkérők jogairól Magyarországon és Európában.
5. Tervezzük, hogy kialakítunk egy közterületen lévő infópultot ahol heti egy alkalommal a migránsok, menekültek, menedékkérők helyzetéről szolgálunk majd információval.
6. A migránsok, menekültek és menedékkérők problémáinak beemelése a köztudatba különböző nyelvű videókon és cikkeken keresztül Magyarországon és Európában.

A Migráns Szolidaritás minél több embert szeretne a tagjai között látni, legyenek akár bevándorlók, menekültek, menedékkérők vagy magyar állampolgárok. Mindenkit szívesen látunk a csoportunkban állampolgárságra, etnikai, nemi vagy vallási hovatartozásra való tekintet nélkül.

A bevándorlók esete a nyelvtanulással

Migránsokkal foglalkozni nagyon hálás, ugyanakkor nagy türelmet és körültekintést igénylő feladat. Mivel alapítványunk fő profilja hátrányos helyzetűek nyelvi- kommunikációs képzése, a MIGHELP migránsokat segítő alapítvány megkeresésére örömmel vállaltuk menekültek és bevándorlók nyelvi képzését, elősegítendő társadalmi integrációjukat. Szakmailag felkészültek voltunk, azonban menet közben olyan szervezési és speciális igényeket kielégítő feladatokkal találtuk magunkat szemben, amikre előzetesen nem számítottunk, ezért a programban újra és újra finom módosításokat kellett végrehajtani. A több mint egy év alatt felhalmozott tapasztalatokat szeretnénk ezúton megosztani más civil szervezetekkel.

Csoportszervezés

Ellentétben a hagyományos csoportszervezéssel, ami jelentkezésből, szintfelmérőből és csoportbeosztásból áll, a migránsok esetében olyan tényezőkkel kellett számolni, mint előzetes értesítés nélküli felbukkanás, hétvégi időpontokra történő óraszervezés, tudásszint behatárolási nehézségek. A háttérműveltség felmérése is sok gondot okozott, főleg a nyelvi nehézségek miatt. A dari nyelvet beszélő afgánok például egyáltalán nem tudtak angolul és a latin betűket sem ismerték. Az így kialakuló heterogén csoportokban az oktatás leginkább a tanyasi iskolai osztályokra hasonlított, ami kétségtelenül, módszertani találékonyságra készítette tanárainkat.

Motiváció

Elvitathatatlan, hogy a migránsok körében nagy igény van a magyar nyelvtanulásra, de sokan angol és német tanfolyamot is igényeltek. Bár a nyolc hónapos programot végigfuttattuk, az eredményesség sokkal gyengébb volt, mint vártuk, vagy mint az egy hagyományos magyar csoportnál jellemző. A fő ok a hiányzás és a kurzus végére történő jelentős lemorzsolódás. Magánbeszélgetésekből azt szűrtük le, hogy az ok, amiért nem tudnak kitartóan végigvinni egy ilyen programot, az az, hogy bármennyire is szeretnék prioritásnak érezni a használható gyakorlati nyelvtudást, sajátos élethelyzetükben ezt nem tudják kezelni. Türelmetlenségük és frusztráltságuk abból adódik, hogy a két legfontosabb dolog a megfelelő okmányokhoz való hozzájutás és munkalehetőség megtalálása a másnap túléléséhez. A napi létbizonytalanság és perspektíva hiány végig rányomta bélyegét az órai munkára, így teljesítményük is szerényebb volt az elvártnál.

Kulturális integráció

Az egy év nyelvoktatási tapasztalata arra is ráébresztett bennünket, hogy a nyelvtudáson túl hasonlóan fontos lenne számukra olyan országismereti kurzus, ahol a mindennapi életben való boldoguláshoz tesznek szert hasznos tudásra.

Magyarországról és a magyar kultúráról hihetetlenül keveset tudnak, és nagyon

keveset értenek az őket körülvevő világból.

Vonatkozik ez a viselkedési mintákra, kommunikációs élethelyzetekre is. A kudarcától és a valós vagy vélt elutasítástól való félelem arra készíti őket, hogy saját etnikai csoportjukon belül keressenek kapcsolatokat. Végeredményben legtöbbjük nem szereti meg az országot, kényszernek érzi az itt tartózkodást.

A fentiek elsősorban a menekültekre és a frissen státuszt kapott táborel hagyókra vonatkoznak. Üdítő kivétel csupán azok a bevándorlók, akik akár házasság révén vagy üzleti kapcsolaton keresztül már biztos egzisztenciával rendelkeznek.

Bár a menekültekkel való foglalkozás jó része állami feladat, a finomhangolásnál és különösen a kulturális integrációnál a civil szervezeteknek jelentős szerepe lenne. Úgy érzem, hogy a migránsokkal foglalkozó szervezetek összefogása révén nem aprózódna el a szakmai munka és hatékonyabb lenne a migránsokkal való foglalkozás.

*Molnár Miklós
Interkulturális Párbeszéd Kh. Alapítvány
1084 Budapest, Rákóczi tér 10.*

